

Na cvetno nedeljo devajo v butare po tri leskove šibe enega leta, bršljina, drenóvine, brinja, bodljaja (neka rastlina), mácike in krčelj ali kuč; zadnje pa zato, da je »blágo« (živina) zdravješe. S temi tremi šibami tepó potem blago, ko gre prvokrat na pašo, z enó krave, z drugo voli in s tretjo ovce. Ako se napravlja k hudemu vremenu, deni na ogenj teh blagoslovljenih mácik, drenóvine in habdóvine od Ivanjske noči ter blagoslovljenih kostij. Pregnalo bo nevihto, da toča ne bo pobila.

Ako se trese sadno drevje na veliki petek, predno izide solnce, potem rodi dobro. Enako tudi dobro rodi, ako je treseš veliko soboto, ko se zopet oglasijo zvonovi.

Na Križevo ne smejo krave pred solničnim izhodom na pašo, sicer izgubijo mleko, ker jih molzejo čarovnice.

Na Jurjevo popevajo razun pesmi, ki je priobčena v lanskem »Mat. Letopisu« na str. 135 še tako:

Prošel je, prošel pisani vuzem,
Došel je, došel zeleni Juraj
Na zelenem konju,
Po zelenem polju.
Dajte mu, dajte i. t. d.

Na Ivanje devajo zvečer v rešeto toliko belih Ivanjskih rož (*Chrysanthemum leucanthemum*), kolikor je ljudij v hiši. Zjutraj pa je pogledajo. Čegar je uvela, tisti je velik grešnik.

Če med sv. mašo, ki se daruje za kakega pokojnika, sveča na altarju ugasne, je to znamenje, da je umrlec pogubljen.

Če takrat, kadar zakoljejo kokoši za pir, od zaklanih še katera »zabéči« ali »zakrca«, onda se morajo vreči vse proč in jih nihče ne sme pokusiti; kdor bi od njih pokusil, dobil bi padečo bol (pádavico).

Ko je bila nevesta z ženinom poročena, gre po poroki okoli altarja. Za altarjem pa spusti izza pasa jabelko na tla, to pa zato, da potem lažje rodi. (To navado imajo še zdaj Tribuške neveste.)

Novorojenega deteta ne pokažejo matere rade, ker potem rado oboli.

Kadar denejo mrliča v rakev, tedaj mu odvežejo usta, da more na onem svetu govoriti. Ako bi mu pustili zavezana, ne bi mogel z nikomur govoriti in nič povedati, kako je na tem svetu.

Ako se tružina plahta (rjuha, ki je bila pogrnena po mrtvaški rakvi) opere v kalu, izgine voda in je ne bo nikdar več v njem.

Ako bi kdo komu kaj zažgal in bi se potem ozrl v ogenj, videl bi v njem Kristusa na križu.

Če se stol polomi, umrl bo gospodar.

Kadar držiš luč v roki, ne smeš piti, sicer se ti bo vino habilo (pridilo).

Ako pohištvo poka, kmalu bo kdo umrl v hiši.

Ako obroči na lajtu (sodu) pokajo, bode prihodnje leto dosti vina.

Trtje je najbolje rezati v saboto, potem je dosti vina, ker ima vsaka jagoda samo po en peček.

Kadar žene kdo živino na senje (somenj), tedaj ga ne smeš vprašati, če gre na senje, ker sicer ne bo imel sreče pri prodaji.

Ako dobi govedo belo oko, in se je bati, da oslepi, tedaj vzemi blagoslovljenih kostij od velike sabote, sežgi je in steri v prah ter ta prah natrosi v oko. Govedo ti ne bo oslepelo.

Naj navedem tu še nekoliko praznih ver in navad naših sosedov Vlahov v Bojancih in Marindolu, kolikor sem jih dozdaj izvedel.

Na sveti večer potrosijo po hiši s slamo v spomin, da je Kristus v jaslih ležal. Na mizo pa denejo na vse štiri vogále po hleb božičnika v rešetu. Potem doneso celega janca pečenega v hišo ter ga kam obesijo. Njegovo meso potem na sv. dan trgajo in jedó, a rezati ne sme nikdo. Zraven pa pijó vino iz bárilov. Med 11. in 12. uro na Sveti večer pa nesó od vsake hiše po polno pest različnega zrna v Vrhovski zdenec, »češ, zdencu darujejo tega«. Nazaj pa doneso iz zdenca vode in s to pekó potem »gibanice«. Na sv. dan v jutro dovedó janje (jagnje) v hišo ter je vodijo trikrat okoli mize. Velijo mu »gost«. Pred solničnim vzhodom in predno zajutrkajo, pa morajo iti vsi v hiši gospodarja poljubiti. Ta dan mora tudi vsak gospodar vzeti v hišo po enega gosta. Ako nima sorodnikov, povabi druge. Ko potem odhaja »gost« od njih, obdarujejo ga s klobaso ali s čim drugim; dobi tudi povesmno prediva in sicer moški okoli kriljaka, ženska okoli pasa. Pred malo leti so hodili na naš Sv. dan v naše vasi »koledvat« ali »plevat« ter se pred hišo tako-le popevali:

Pomoz' Bog!
Kak na Božič, tak po Božič,
Zdravi i veseli
Božičevali!

Dober dan, gospodar,
Bog ti dobro srečo dal
Na današnji Božji dan!
Pred kučom ti zelen dvor,
Na dvoru ti šest volov,
Nad volovi vranec konj.

Na konju je sedalce,
Na sedalcu sinak tvoj.
Na sinaku kapica,
Na kapici kitica,
Na kitici tičica.
Ona lipo poje,
Dobro leto zove.
Bog nam ga daj!

Rodile ti vinske gore,
Vinske gore, žitno polje,
Vsaka dobra sreča!

Na Jurjevo zažgó zjutraj nad blagom, predno gré na pašo, sveče, ki so ostale na Sv. večer in streljajo nad njim na dvoru iz pušek na križ na vse štiri vetrove, da »vuk« blaga ne ujé.

V Adlešičih zapisal I. Š.

~~~~~
Spomenik Avgusta Šenoa, kateri je postavila »Matica hrvatska«, blagoslovil je 1. novembra p. l. preč. gosp. dr. Fr. Rački, kanonik zagrebski. — Hrvatsko tip. pevsko društvo »Sloga« je pelo pesem »Molitva« od Budkovskega, in potem je imel slavnostni govor prof. Hugo Badalić. — Po končanem govoru je zapelo društvo »Sloga« pesem »Na grobu« od Eisenhuta. — Kaj je bil Avgust Šenoa Hrvatom, nam bo najbolj pokazal ta kratki njegov životopis.

Rodil se je v Zagrebu 14. nov. 1838. Kot gimnazijec se je rad bavil s klasiki dubrovniškimi in se čvrsto oklenil načel preporoditelja hrvatskega slovstva Ljudevita Gaja. Ko je l. 1857 izvršil gimnazijo v Zagrebu, skladal je že lirične pesmi. — Prebivši dve leti na pravoslavni akademiji v Zagrebu, poda se na vseučilišče v Prago, kjer spoznava mnoge pisatelje česke, poljske in slovenske. Leta 1864 je šel na Dunaj, kjer je uredoval: »Glasonoša« (nemš.) in »Slovenske listove«; v tem času napisal je pripoved »Turopoljski top«. — Za dve leti se je vrnil v Zagreb, kjer je l. 1868 dobil službo pri mestnem poglavarstvu in postal »viečnik«. — Leta 1869 je začel pisati pesmi in povesti za »Vienac«, a od l. 1874—1881 bil je njegov urednik, in je isto leto 13. decembra v najlepši dobi umrl na veliko žalost naroda hrvatskega in vsega Slovstva.

Besede na spomeniku pod njegovim poprsem, prek katerega je križ in oljkina veja, slové:

AVGVST ŠENOA.

* 1838, † 1881.

Prerano nam popucaše žice
Glasne tvoje bogoduhe lire,
Al s njih vozda pjesme budilice
Ljubav k rodu po Hrvatstvu šire,
Uvijek živu pripovjesti tvoje,
Gdje nam slike prošlih dana stoje!

Šenoa kot pesnik je bil lirik, posebno so krasne domoljubne pesni, katere so polne ljubezni do naroda svojega in bratskega; a gotovo izvrstne so njegove balade. — Kot prozaik pa se odlikuje z romani, katerih je precéj prestavljenih v druge jezike.

Ker prostor ne dopušča, da kaj več o teh izpregovorim, naj omenjam samo: »Zlatarevo zlato« in »Seljačka buna« iz 16. stol.; »Čuvaj se senjske ruke« slika boj Hrvatov z Mletki iz 17. stol.; »Diogenes« opisuje boj proti Nemcem in Madjarom iz 18. stol., in »Kletva«, katero je dovršil Eug. Tomić, opisuje borbe Hrvatov iz 15. in 16. stol.

Izmed pripovestij pa so posebno zanimive: »Prosjak Luka«, »Barun Ivica«, »Liepa Anka«,

»Kananinčeva ljubovca«, »Vladimir«, »Turci idu«, »Mladi gospodin«, »Prijan Lovro«, »Vječni Žid u Zagrebu«, »Pruski kralj«, »Dusi narodne straže«, »Karanfil sa pjesnikova groba«, »Branka«, »Zvonar topčija«, »Ilijina oporuka« i. dr.

Pred ko je začel pisati kak zgodovinski roman, dobro je preučil zgodovino, in zato so tudi njegovi romani zelo poučni.

Kako slavijo Hrvatje Šenoa, najbolje pokazuje omenjeni lepi spomenik; izdelal ga je hrvatski umetnik Iv. Rendić.

Lešnički.

Jezikoslovna drobtina. V »Zvonu« šte. 1, l. 1889, graja se v »književnih poročilih« raba besede »prilčno« v slovenski pisavi, češ, to je hrvatska beseda, ki pomenja: »precéj«, ziemlich. To je res. Ali vendar je beseda »prilčno« tudi čisto slovenska beseda, ki pa ne pomeni toliko, kakor »o priliki«, ampak pomeni »priročno«, »pripravno«, »narédno«, ali tudi »naróke«. N. pr. govori se: »Ni mi jako ,prilčno« (priročno, pripravno, naredno, naroke) hoditi tam memo«. Ali reče se tudi: »Ako ti bode ,prilčno«, stori mi to in ono«.

V tem pomenu rabijo to besedo sploh po nižjem Dolenjskem; ali tudi drugodi, tega ne vem. Tukaj na meji hrvatski pa se rabi ta beseda h krati v hrvatskem in slovenskem pomenu. N. pr. vprašajočemu: »Ali je cesta lepa« — »ali je še daleč«, odgovori se: »još prilčno«, t. j. »še precéj«, »so ziemlich«. Govori se pa tudi v slovenskem pomenu, n. pr. »stori sem«, — »šel sem tje«, — »opravi sem to in ono, ker mi je bilo prilčno« — t. j. priročno. Ali prav pa ima kritik Jos. Staré, grajajoč pisatelje zarad rabe neznanih besed v pisavi. Ako kdo besedi ne vé pravega pomena, bolj je, da je ne rabi.

Fr. Br.

Vabilo k družbi sv. Mohora. Kmalu — peti dan prihodnjega meseca — se bode zopet končala nabira udov družbe sv. Mohora. Zato priporočamo najtoplejše vsem čitateljem svojim, naj bi pridobili mnogo novih udov tej družbi, ki je ponos Slovincem in najtrdnjša podlaga našega národnega obstanka. V verskem oziru pa je najboljša zaslomba prve narodové svetinje. Na noge!

† Cesarjevič RUDOLF.

Kako je Avstrija tesno združena s cesarsko hišo, to je pokazal pretresljiv dogodek dné 30. januarija t. l. — cesarjevičeva smrt. Naša naloga ni, o tem dogodku tukaj preišljevati, pa tudi v naši moči ni, da bi dogodek dostojno zabeležili. Vse novine so se strinjale v tem: Cesarja in Avstrijo je hudo zadel ta udarec. A imejmo tako zaupanje v previdnost božjo, kakoršno je izrazil presvetli cesar v zahvali „svojim narodom“. Gotovo bode božja roka rano tudi ozdravila, katero je vsekala. V zgodovini slovstva bode v slavi živelo ime cesarjeviča Rudolfa.

Listnica uredniška. G. V. B.: Ni bilo možno; prosim potrpljenja. — G. J. B.: Nič se ne bojte, nič ni izgubljenega. Prej ali slej! — G. „Zorán“: Radi, če bodo dobre. Le pošljite in ne zamerite! — G. I. B. v I. B.: Lepa hvala! Prosim še. Pride. — G. K. T. v Č.: Zakaj ne reklamujete takoj? Pošta ni nezmojljiva. — G. J. K. v I. B.: Prosim; jako me bode veselilo. — G. X. Y.: Zakaj ne imena? — G. mladi naročnik: tako je prav! Naslov?

Cena: Za celo leto 2 gld.; za pol leta 1 gld. Uredništvo in upravništvo je v Marijanišču.

Izdajatelj, lastnik in urednik dr. France Lampe. Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani.